

Izložbom pod nazivom *Boja lica*, autora **Tijane Gordić** i **Adina Rastodera**, 28. jula u Palati Grgurina otvorili smo novu izložbenu galeriju Pomorskog muzeja Crne Gore. Otvaranjem ove galerije stvoreni su uslovi da Palata Grgurina postane mjesto koje može odgovoriti na sve zahtjeve savremene prezentacije i promocije kulturnih i umjetničkih sadržaja i gdje će se lakše odvijati dijalog između kulturnog nasljeđa i savremenog umjetničkog stvaralaštva.

Nova izložbena galerija Pomorskog muzeja nastala je u preuređenom prostoru u prizemlju Palate Grgurina koji je do prije nekoliko mjeseci Muzej izdavao. Tokom juna i jednog dijela jula taj prostor je preuređen u galeriju. Prostorija ima oblik izduženog pravougaonika dužine 8,85 metara i širine 4,40 metra, orijentisanog u dubinu muzejskog zdanja. Tokom izvođenja radova, sa zidova prostorije i svoda uklonjen je malter i postala je vidljiva tekstura kamenih blokova. Svod je lučnog oblika sazidan od pločastog kamena. Galerija je dobila nove prozore, a ulazna vrata su reparirana.

(Više na stranama 3, 4, 5 i 6)

Jedra Boke je mjesečna publikacija
Pomorskog muzeja Crne Gore
Kotor

Jul 2018. godine

Direktor Pomorskog muzeja
Andro Radulović

Savjet Pomorskog muzeja

Od 14. septembra 2017. g. formiran je
Savjet Pomorskog muzeja koji će naredne 4
godine raditi u sljedećem sastavu:

Đuro Beli Prijjić, predsjednik
Draško Dragaš, član
Dragana Lalošević, član
Vesna Prlja, član
Slavko Dabinović, član

Prijatelji i saradnici

Mr Mileva Pejaković Vujošević
Prof. dr Antun Sbutega
Prof. dr Gracijela Čulić
Don Anton Belan
dr Stevan Kordić
Prof. dr Milenko Pasinović
Milan Sbutega
Zoran Radimiri
Željko Brguljan
Petar Palavršić
Slavko Dabinović
Radojka Abramović
Jelena Karadžić
Ilija Mlinarević
Milica Vujović
Smiljka Strunjaš
Danijela Nikčević

Jedra Boke sadržajno i tehnički oblikuje
Drago Brdar

Pomorski muzej Crne Gore Kotor

Trg Bokeljske Mornarice 391 Kotor, 82000

Telefon: +382 (0) 32 304 720

Fax: +382 (0) 32 325 883

Website: www.museummaritimum.com

e-mail: pom.muzej.dir@t-com.me

Pomorski muzej Crne Gore u Kotoru nastao je postepenim razvitkom prvobitne zbirke Bratovštine Bokeljska mornarica, utemeljene oko 1880. godine, koja je od 1900. godine otvorena za javnost, a 1938. godine preuređena i otvorena na prvom spratu sadašnje muzejske zgrade, barokne palate plemićke porodice Grgurina iz početka XVIII vijeka, koja je od 1949-1952. godine kompletno restaurirana i adaptirana za potrebe Muzeja. Danas je Pomorski muzej institucija kulture Republike Crne Gore.

Misija Pomorskog muzeja Crne Gore u Kotoru je da čuva sjećanje naše zajednice na bogatu pomorsku istoriju Boke Kotorske i njeno izuzetno kulturno nasljeđe.

POSJETE

Pomorski muzej obišla delegacija Parlamenta Republike Poljske

Andro Radulović dočekuje poljske parlamentarce

Petočlana delegacija Grupe prijateljstva Parlamenta Republike Poljske sa Skupštinom Crne Gore, posjetila je Pomorski muzej Crne Gore 25. jula u kasnim popodnevним satima. Delegaciju, koja je u Crnoj Gori boravila u zvaničnoj posjeti 24. i 25. jula, predvodio je potpredsjednik poljskog parlamenta inženjer **Gžegož Matusjak**, (**Grzegorz Matusiak**).

Poljske parlamentarce je u Pomorskom muzeju dočekaao **Andro Radulović**, direktor kotorske muzejske institucije, a vodič kroz muzej i bogatu istoriju Boke Kotorske bila je **Jelena Karadžić**, kustoskinja. Posebno interesovanje članovi delegacije pokazali su za odjeljenja oružja i etnografije, odnosno za rad starih kotorskih oružara, zlatara i majstora za izradu nakita.

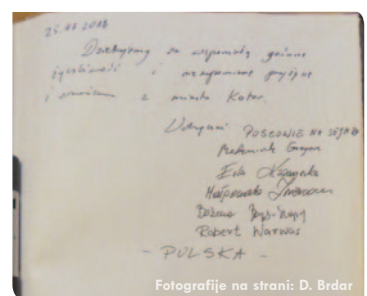
Poslije obilaska muzeja gospodin Matusjak je u knjizi utisaka zapisao kratku poruku kojom se zahvaljuje na gostoprimstvu i za uspomenu na Kotor. Pored njega poruku su potpisali i ostali članovi delegacije: **Eva Kozanecka** (Ewa), **Malgorzata Zvjercan** (Zwiercan), **Božena Boris Šopa** (Borys-Szopa) i **Robert Varvas** (Warwars).

U odjeljenju oružja

Gospodin Matusjak se upisuje u knjigu utisaka

Fotografije na strani: D. Brdar

IZLOŽBOM SKULPTURA POD NAZIVOM BOJA LICA

Otvorili smo novu izložbenu galeriju Palate Grgurina

Fotografija: D. Brdar

Svečano otvaranje nove galerije u Pomorskom muzeju upriličili smo izložbom skulptorskih radova bračnog para, crnogorskih akademskih umjetnika **Tijane Gordić**, slikarke, i **Adina Rastodera**, vajara, pod nazivom **Boja lica**. Dvoje autora su kao pripadnici mlade generacije crnogorskih umjetnika tako dobili priliku da svojim radovima uveličaju otvaranje nove galerije.

Adinu Rastoderu i Tijani Gordić to je istovremeno bila i lijepa prilika da se ponovo predstave kotorskoj publici i to sasvim novim, zajedničkim radovima, specijalno osmišljenim za ovu priliku.

U postavci je bilo 15 reljefa izlivenih u poliesteru, koje je napravio Adin, a Tijana ih je oslikala akrilnom bojom. Tijana i Adin su već imali neke zajedničke projekte, ali je ovo prva izložba za koju su zajedno odradili kompletan opus koga je u pratećem katalogu opisao **Brano Mandić**. Izložbu, koja je realizovana u saradnji sa Ministarstvom kulture Crne Gore, otvorio je ministar kulture **Aleksandar Bogdanović**. U programu otvaranja govorili su još **Andro Radulović**, direktor Pomorskog muzeja, i Tijana Gordić.

Riječ Andra Radulovića

Uvažene dame i gospodo, dragi prijatelji muzeja, veoma mi je drago da smo večeras zajedno na otvaranju ove izvanredne izložbe.

Veliko mi je zadovoljstvo što ste se večeras opredijelili da svoje dragocijeno vrijeme provedete u Pomorskom muzeju Crne Gore, dijeleći sa nama ovaj značajni trenutak, otvaranje galerije Pomorskog muzeja.

Namjera nam je da ovaj prostor, koji nudi brojne mogućnosti, bude na raspolaganju i u službi umjetnosti i struke, ali i mjesto okupljanja za sve aktivnosti od značaja i u korist građana i grada Kotora.

Zahvaljujući Ministarstvu kulture, a ja koristim priliku da se zahvalim ministru u ime kolektiva i u svoje lično ime na pomoći, Pomorski muzej je ove godine uložio značajna sredstva u sanaciji, adaptaciji i opremanju palate Grgurina. Od početka godine su nabavljeni metalni ormari za depo biblioteke Pomorskog muzeja, odvlaživači za depoe, kupljen je novi savremeni audio gjajd, izvršena je zamjena dijela krovnog pokrivača i time stvoren novi prostor za deponovanje građe, urađena je nova izolacija kao i zamjena dijela kamenih ploča na taraci iznad galerije. ⇨

Tijana Gordić i Edin Rastoder

TIJANA GORDIĆ rođena je 1986. godine u Bijelom Polju. Diplomirala je slikarstvo na Fakultetu za likovnu umjetnost (FLU) u Cetinju kod profesora **Rajka Todorovića Todora**.

EDIN RASTODER rođen je u Podgorici 1985. godine. Diplomirao na FLU Cetinje 2010. godine u klasi **prof. Pavla Pejovića**, odsjek vajarstvo.

Za svoj su umjetnički rad do sada dobili brojne stipendije i nagrade, jer oboje mladih umjetnika pokazuju izuzetnu zanatsku i idejnu zrelost te inventivnost.

⇐ Takođe, izvršena je rekonstrukcija nekadašnje stolarske radionice koja je pretvorena u radionicu za konzervaciju i restauraciju a u toku je nabavka savremene opreme za istu, i naravno adaptacija i opremanje galerije u kojoj se nalazimo i koju večeras zvanično i otvaramo.

Moram da naglasim da je za sve navedeno urađen arhitektonsko konzervatorski projekat koji je dobio saglasnost Uprave za zaštitu kulturnih dobara i da su svi radovi izvedeni u skladu sa pravilima struke.

Opravdanost postojanja ovakvog prostora ne treba dovoditi u pitanje, samim tim što su Muzej, čija je dragocijenost već u samoj njegovoj suštini, i do sada pohodili značajni umjetnički stvaraoci, **Vasko Lipovac, Vojo Stanić, Vojo Tatar, Đorđe Bato Pravić, Milivoje Đurović** i drugi, kojima se izlazilo u susret iz razloga obaveze i poštovanja, bliskosti i prožimanja zajedničkih ciljeva, a to je uzdizanje i podržavanje segmenata kulturnog obilježja koji i te kako govori o nama kao naciji.

Kotor, svojom kulturnom zaostavštinom nalaže i nameće generacijsku obavezu čuvanja i nadgradnje svog bogatstva i u tom smjeru ni mi, ni naša djeca za nama, ne smijemo dozvoliti da se u tome posustane. I upravo večeras dokazujemo da smo sa punom odgovornošću preuzeli tu obavezu, otvorivši još jedna vrata na ovoj prelijepoj kotorskoj palati, palati Grgurina.

Da se naše kulturno obilježje i dalje stvara, da ono ide uzlaznom putanjom i da se sa velikim talentima ucrtava jedna nova epoha, dokaz su dva mlada umjetnika, čija su ostvarenja večeras počastila naša čula i pred kojima stoji sjajna budućnost. Slikarka Tijana Gordić i vajar Adin Rastoder, crnogorski

akademski umjetnici, za ovu priliku nam se predstavljaju zajedničkim ostvarenjem, radovima osmišljenim i iskazanim njihovim stilom i umijećem, sročeni u kompoziciju sa vrlo smjelim i psihološko – analitičkim nazivom *Boja lica*. Kao već afirmisani, Tijana i Adin su dobitnici brojnih nagrada, sa brojnim samostalnim i grupnim izlaganjima, kako u Crnoj Gori tako i u inostranstvu.

Poštovane dame i gospodo zahvaljujem Vam na pažnji, Tijani i Adinu želim još puno uspjeha u stvaranju i čestitam im unaprijed na ovoj ostvorenoj izložbi.

Uvaženi ministre, gospodine Bogdanoviću, čast nam je da nam ovu prvu izložbu u galeriji muzeja, baš Vi proglasite otvorenom.

Izvolite i hvala.

Ministar Bogdanović, Andro Radulović, Dolores Fabian i umjetnički par

Riječ Aleksandra Bogdanovića

Otvaranjem galerijskog prostora u Pomorskom muzeju, ovaj osobeni i tako značajan topos kulture Kotora i Crne Gore, dobija ne samo jedan novi sadržaj već i nove mogućnosti za otkrivanje onih ne uvijek vidljivih veza između tradicije i recentnog umjetničkog stvaralaštva. Kako živimo u epohi u kojoj se ponovo živo preispituju odnosi savremenosti i tradicije, svako njihovo sučeljavanje u konkretnom prostoru i konceptu, predstavlja inspirativno polazište kako teoriji tako i samim poetikama umjetničkih stvaralaca. Siguran sam da će ova novina učiniti da Pomorski muzej postane mjesto koje će dati poseban doprinos pomenu tomosu preispitivanju, što će umnogome do-

prinijeti oživljavanju kulturne scene Kotora i Crne Gore.

Već večeras, u okviru izložbe *Boja lica*, posjetioci će imati priliku da vide djela nastala iz jednog autentičnog umjetničkog tragalaštva, koje otvara neka od najbitnijih pitanja savremene likovnosti, ali i donosi jednu posebnu magiju čije korjene možemo tražiti upravo u onoj tradiciji u kojoj je likovni iskaz bio odraz intuitivnosti i mističnog doživljaja svijeta. Ipak, poetike Tijane Gordić i Adina Rastodera nisu proizvod samo golog nadahnuća, one su izrasle iz vrlo osviještenog i promišljenog estetskog koncepta, u kojem se jasno prepoznaju arhetipske i simboličke redukcije kroz jednu osobenu kolorističku avanturu.

Na prvi bi se pogled moglo učiniti da ova magija boja i formi ne korespondira sa zadatošću koju nosi ime i namjena Pomorskog muzeja, ali svaki pomorski muzej, a rekao bih kotorski posebno, predstavlja ne samo zbirku muzejskih predmeta i dokumenata, već i svojevrsnu zalihu priča i predanja, životnog kolorita, malih lokalnih i onih velikih istorijskih intriga, nedosanjanih i ostvarenih snova. To jeste ambijent u kojem se...⇒

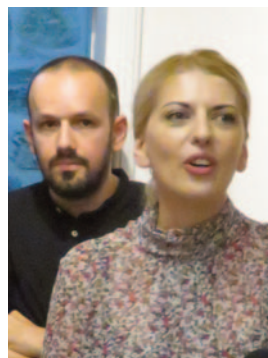
BOJA LICA: SVI IZLOŽENI RADovi

⇐... otkrivaju one skrivene veze među svijetovima, koji se, kako nas je Borhes naučio, pretapaju i ogledaju jedan u drugom. I kao što se pomorska traganja po svijetu sažimaju u priče i označuju muzejskim predmetima, tako se i u ovim likovnim djelima otkriva jedno imaginativno tragalaštvo za redukovanim znakovima jednog nematerijalnog svijeta.

Od danas će se u Pomorskom muzeju lakše odvijati taj dijalog između kulturnog nasljeđa i savremenog umjetničkog stvaralaštva, zahvaljujući brojnim intervencijama koje su urađene u ovom zdanju i čime su stvoreni uslovi da Palata Grgurina postane prostor koji može odgovoriti na sve zahtjeve savremene prezentacije i promocije kulturnih i umjetničkih sadržaja. Večerašnja izložba je uvod u jednu novu etapu Pomorskog muzeja, koja će kulturni život Kotora učiniti sadržajnijim i dinamičnijim, povećati broj posjetilaca i, što je možda najvažnije, privući veći broj mladih od kojih su mnogi realne prostore kulture zamijenili onim virtuelnim.

Na kraju bih zaposlenima u Pomorskom muzeju poželio uspješan dalji rad, a Tijani i Adinu stalnu inspiraciju i još mnogo izložbi koje će, siguran sam, nastaviti da nam otkrivaju nove i čudesne prostore likovnosti. U to ime proglašavam izložbu *Boja lica* otvorenom.

Zahvaljujući se prisutnima, Pomorskom muzeju i Ministarstvu kulture, Tijana Gordić je objasnila da reljefi prikazuju humanoidne likove, imaginarne portrete ljudi različitih karaktera, dočaranih kako u formi tako i u boji, odakle i naziv *Boja lica*. To su lica koja se gledaju sa posmatračem, posmatraju ga i žele biti posmatrana i žele da sagledate njihovu čarobnost i neovozemaljsku pojavu.

Koktel na taraci Muzeja poslije otvaranja izložbe

Mr Mileva Pejaković Vujošević, Andro Radulović i Aleksandar Dajković

Violinistkinja Dušica Kordić muzikom je upotpunila večer

Tijana i Edin postavljaju izložbu 27. jula u popodnevni satima

Fotografije: D. Brdar

Taraca Palate Grgurina u novom izdanju

Nakon što su sredinom jula u Pomorskom muzeju završeni obimni građevinski radovi, u novom izdanju zablistala je i taraca Palate Grgurina. Tu je urađena nova izolacija i zamijenjen dio kamenih ploča. Poslije svega, bilo je neophodno posaditi novo cvijeće. Kada ono poraste taraca će zablistati punim sjajem. Taj dio Palate, inače, često koristimo za različita dešavanja, kao što su: konferencije za štampu, kokteli nakon otvaranja izložbi ili promocija, vinske degustacije za turiste... Bilo je i slučajeva kada su se na taraci sastajali zvaničnici na radnom doručku ili samo uz prikladno osvježenje.

Djeca iz Kine u Muzeju

Pomorski muzej su 9. jula obišla djeca umjetničke grupe *Mali Labud* iz kineskog pobratimskog grada Ksi ana, koja su uveče istog dana na Trgu od oružja nastupila u okviru programa Kotorškog festivala pozorišta za djecu. Djeca iz Kine izrazila su oduševljenje Kotorom, njegovim kulturno istorijskim znamenitostima, ali i domaćinskom prijemom i djecom drevnog grada.

Fašina 18

PERAŠKA TRADICIJA 567. PUT

Foto: Ranko Maras

U peraškom akvatoriju u nedjelju, 22. jula, u smiraj dana, održana je 567. *Fašina*, jedna od viševjekovnih tradicija koje krase drevni grad Perast. Riječ je o jedinstvenom i jednom od najživopisnijih običaja koji je vezan za nastanak i obnovu vještačkog ostrva Gospa od Škrpjela, običaju kada brojni učesnici, muškarci, u konvoju barki okićenih granama pajasena napunjenim kamenjem kreću od Pošova, uz perašku obalu sve do ostrvca Gospa od Škrpjela, kako bi bacanjem kamenja doprinijeli očuvanju statike ostrva. Na taj dan 1452. godine braća Mortešić su na hridi u moru ispred Perasta pronašli ikonu Bogorodice. Peraštani su poslije ovog događaja počeli gradnju ostrva i crkve na hridi, nasipajući kamenje i potapajući brodove koji su završili svoj plovidbeni vijek kako bi napravili ostrvo.

Kao i svake godine na *Fašini* u prvoj barci konvoja povezanih baraka bio je župnik peraški **don Srećko Majić**, sa predstavnicima lokalnih vlasti, a u drugoj članovi Bokeljske mornarice Kotor sa **admiralom Antunom Sbutegom**, koji su pjevali tradicionalne pjesme. Nakon što su barke stigle ispred školja, uz zvona crkve u more je bačeno kamenje.

Foto: Radio Dux

Foto: Radio Dux

Foto: S. Dabinević

Foto: Radio Dux

2018 Camellia trophy

RIBANJE · TRKA · DRVENIH BARAKA · TRIBINA

Osma po redu manifestacija sa ciljem održavanja i čuvanja drvenih barki, kao dijela bokeške maritime kulture, **Camellia trophy** održana je u nedjelju, 15. jula, u Stolivu. Manifestacija se održava u organizaciji Udruženja *Kamelija* i Mjesne zajednice Stoliv, a u okviru tradicionalne manifestacije **Fešta kamelija**.

Program je počeo u ranim jutarnjim satima, oko 5 i 30 sati okupljanjem ribara sa drvenim barkama na stolivskom mulu, ribanjem u akvatoriju ispred Stoliva, i u završnici tog dijela - povratkom i mjerenjem ulova. Najbolji ulov imali su ribari iz barke **Ratka Martinovića**.

Oko 10 sati održani su defile i utrka veslača s drvenim barkama, u kojima je učestvovalo 12 barki iz Kotora, Tivta i Herceg Novog. Prvo mjesto, kao najbržem veslaču, pripalo je Stolivljaninu **Špiru Odaloviću**, koji je veslao u repariranoj drvenoj barci-pasari.

Zatim je uslijedio promotivni nastup gondolijera, jedriličara kluba *Lahor* iz Kotora i kajaka-

Ovogodišnji ukupan ulov bio je izuzetan, 36 kilograma ribe. Bilo je: rombuna, škombara, lokardi, bičuga, sanmarida, orada, gljara, bukava, špara, grujeva...

ša, a nakon toga, po već ustaljenom redoslijedu, održana je tribina na kojoj su razmijenjena iskustava vlasnika drvenih baraka i ribara uz stručne savjete i predstavljanje realizovanih projekata restauracije drvenih barki. Nekoliko učesnika iznijelo je zanimljive prijedloge kako da se podstakne izrada drvenih baraka. Svoj doprinos tome dala je i **mr Mileva Pejaković Vujošević**, bivša direktorica Pomorskog muzeja Crne Gore u Kotoru. Zaključci tribine biće upućeni nadležnima.

Po završetku skupa svečano su proglašeni najuspješniji učesnici i podijeljeni prigodni pokloni. Svima učesnicima ovog programa dodijeljenje su zahvalnice i priznanja.

Najmlađi ovogodišnji učesnik u ribanju bio je **Nikola Marković**, kome je pripao prigodan poklon organizatora, uz želju da jednoga dana postane veliki, iskusan ribar.

Pobjednici takmičenja u ribanju i utrke veslanja drvenim barkama: Ranko Martinović (lijevo) i Špiro Odalović (desno)

Mr Milevi Pejaković Vujošević, bivšoj direktorici Pomorskog muzeja, Romeo Mihović ispred organizatora uručuje zahvalnicu za višegodišnje pomaganje i učešće u ovoj manifestaciji

PRVI BROD KOJI PLOVI NA VODONIK 1. JULA NAPUSTIO KOTOR

Odlazak Energy Observer-a

Fotografija: D. Brdar

Energy Observer prolazi pored gradskog parka odlazeći iz Kotora. Na pramčanom dijelu sjede princ Nikola II Petrović Njegoš i Žerom Delafos

Prvi brod koji plovi na vodonik, eksperimentalno-istraživačko-ekološki brod, **Energy Observer**, poslije četiri dana boravka u našem gradu, 1. jula napustio je Kotor putujući ka Zadru, a onda ka Veneciji, Bariju, Mesini, Stromboliju... Bivša regatna jedrilica, prenamijenjena uz pomoć Vlade Francuske i međunarodnih organizacija u brod koji plovi zahvaljujući miks obnovljivih energija i sistemu proizvodnje dekarbonizovanog vodonika iz morske vode, boravila je u Boki Kotorskoj u misiji promovisanja ekoloških rješenja za plovību morem.

Foto: Energy Observer

Foto: D. Brdar

Foto: Energy Observer

Boravak *Energy Observer-a* u Kotoru bio je dio opsežne misije krstarenja svijetom. Domaćin boravka ovog broda bila je Fondacija *Petrović Njegoš* na čijem je čelu princ **Nikola II Petrović Njegoš**. On je tokom boravka *Energy Observer-a* u Kotoru više puta razgovarao sa posadom o ekološkoj situaciji u Crnoj Gori, a posljednji put na pramcu broda dok je odlazio iz Kotora. Ovdje prenosimo dio teksta koji je objavljen na internet sajtu ekspedicije.

Crna Gora je odlučila uključiti se u zaštitu životne sredine svojim Ustavom iz 1992. godine. Kao i druge balkanske zemlje, ona je ostala u ekološkim pitanjima. Zbog toga mala zemlja na Jadranu ima značajan prostor za poboljšanje i sa zadovoljstvom pokazuje svoje ekološke principe.

Podgorica je postigla ambiciozan cilj da do 2020. godine, zahvaljujući hidroelektranama, dovede procenat obnovljive energije na 33% ukupne potrošnje energije. Crna Gora je takođe izgradila najveći vjetroпарк u regionu, koji snabdijeva 46.000 kuća godišnje, dok na godišnjem nivou emituje 78.768 tona ugljendiosa u atmosferu.

Uprkos ovim naporima, prvenstveno je pošašanje naroda Crne Gore koje se mora promijeniti, naglasio je princ Nikola.

On je govorio i o projektu inteligentne *reruralizacije* koji za sada razrađuju **Marija i Zoran Nikolić**, par strastvenih arhitekata, na Vrmcu, a koji podržava Fondacija princa Nikole.

POMORSTVO U KOTORU DANAS

U julu je u Kotor pojedinačno dolazilo 30 kruzera koji su ukupno u našem gradu uplovili 57 puta i pritom u Luci Kotor ostvarili 69 boravišnih dana. Prvi put je u Kotor dolazio brod starije generacije izgrađen 1992. godine, **Gemini**. Brod od 19.093 BRT dug je 164 metra, širok 22 i dubine gaza šest metara. Brod je ranije plovio pod imenima: - *Vision Star* (do marta 2009), *Superstar Gemini* (do juna 2009) i **Crown Jewel** (do januara 1995)

U Kotoru su u julu bili sljedeći brodovi:

Adriatica (9-13. i 30-31), **Athena** (1. i 24/25), **Azamara Quest** (20), **Celebrity Constellation** (5. i 26), **Columbo** (25-27), **Crystal Esprit** (4, 16. i 30), **Crown Princess** (10, 24. i 31), **Gemini** (12), **La Belle de l'Adriatique** (4, 8, 14, 21. i 26), **Le Lyrial** (2. i 25), **Marella Celebration** (11. i 25), **Marella Discovery 2** (12. i 26), **Mein Schiff 2** (18), **Mystic** (4-6), **MSC Musica** (7, 14, 21, i 28.), **Norwegian Star** (3, 18, 23. i 30), **Oosterdam** (9), **Panorama** (3/4), **Rhapsody of the Seas** (1, 23. i 29), **Riviera** (7), **Royal Clipper** (4), **Sea Dream I** (4, 20 i 22), **Sea Princess** (10), **Seabourn Odyssey** (9), **Silver Muse** (20), **Silver Whisper** (6/7), **SS Voyager** (31), **Star Flyer** (20. i 29), **To Callisto** (7/8, 14, 21/22. i 28), **Vision of the Seas** (22).

Marella Discovery 2 i Gemini, 12. 07.

Celebrity Constellation, 5. 07.

Seabourn Odyssey 9. 07.

Sea Princess kod Perasta, 10. 07.

Dan malih kruzera u Kotoru, 4. jula: petojarbolni kliper *Royal Clipper*, *Sea Dream I*, *La Belle de l'Adriatique*, *Crystal Esprit* i trojarbolna luksuzna jahta *Athena*

Bokeljska mornarica

MALI ADMIRAL Bokeljske mornarice **Luka Kovačević** u nedjelju, 1. jula, svečano je u ime djece Kotora primio ključeve grada od predsjednika Opštine Kotor **Vladimira Jokića** na otvoranju 26. Kotorskog festivala pozorišta za djecu, koji je trajao do 12. jula.

Obraćajući se gradonačelniku mali admiral je odgovorio:

Poštovani prežidente našeg lijepog Kotora, hvala Vama što ste mi uručili ključeve grada kojeg puno volim. Drugari, ovaj ključ se smije, vidi mu se osmijeh sa svake bande, sretan je jer je arivao u naše ruke, bravo za nas male Kotorane, Bokelje i furešte.

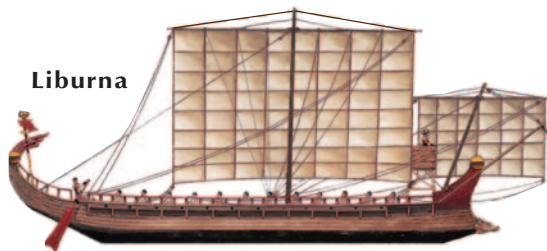
DOČEKAN DRŽAVNI SEKRETAR SVETE STOLICE: Glavni odred Bokeljske mornarice Kotor, 29. juna, ispred katedrale Svetoga Tripuna dočekao je državnog sekretara Svete Stolice, **kardinal Pjetra Parolina**.

Nakon što mu je komandir Glavnog odreda, prvi major **Gracija Abović** predao raport, kardinal Parolin je u pratnji admirala Bokeljske mornarice **prof. dr Antuna Sbutege** i komandira Abovića izvršio smotru odreda. Zatim su mornari na trgu ispred katedrale otplesali tradicionalno kolo Bokeljske mornarice.

Pomorstvo

Rječnik

Liburna

BRODOVI RIMSKOG CARSTVA (II):

U mornarici starog Rima bilo je tek nekoliko **heksarema** (šestoveslačica) koje su korišćene kao carski matični brodovi, dakle oni na kojima se vozio sam vladar Rima ili komandant flote tokom neke pomorske bitke. One nisu i same učestvovala u bitkama na moru. Pored ovih teških tipova ratnih galija Rim je vrlo efikasno koristio i laganije tipove brodova koje je najčešće preuzimao i kopirao od svojih pomorskih protivnika i pirata iz Mediterana. U takve brodove prije svih ubrajamo **liburne** i **hemiole**. Ove brze i pokretljive ratne brodice koristili su prije Rimljana gusari sa Jadrana (ilirskog porijekla), a Rimljani su vremenom naučili i sami da ih prave i koriste kao izviđačke i lake prijevozne brodove. **Liburna** je kasnije postala toliko popularna u Mediteranu da je njeno ime počelo da označava *ratni brod* generalno.

Stari jedrenjaci

Bark *Draghetto*, februar 1855; zapovjednik Vido Radimir; akvarel, 58 x 44 cm; Đovani Luco; privatna kolekcija Zorana Radimira